

prof. Ing. Miroslav Dovica, PhD.
Katedra biomedicínskeho inžinierstva
a merania
Strojnícka fakulta
Technická univerzita
Letná 9
041 87 Košice
e-mail:miroslav.dovica@tuke.sk

OPONENTSKÝ POSUDOK

HABILITAČNEJ PRÁCE

Nové metódy primární etalonáže tlaku

predloženou RNDr. Jiřím Tesařem, PhD.

Oponentský posudok bol spracovaný na základe menovacieho dekrétu doc.Ing. Branislava Hučka, PhD., predsedu Vedeckej rady Strojníckej fakulty STU v Bratislave č. OKR-6696/2015 zo dňa 22.7.2015.

Kritériá pre vymenovanie docentov na Strojníckej fakulte STU v Bratislave u RNDr. Jiřího Tesaře, PhD., sú plnené vo všetkých ukazovateľoch, tak v pedagogickej, publikačnej aktivite, vo vedeckovýskumných aktivitách a v plnení ostatných kritérií.

Na základe priloženej dokumentácie k habilitačnému konaniu konštatujem že RNDr. Jiří Tesař, PhD., pôsobí nepretržite v oblasti fundamentálnej metrologie s výsledkami s významným dopadom aj do priemyselnej metrologie, pričom sa dlhé obdobie venuje vedecko-výskumnej práci v oblasti primárnej metrologie tlaku, čo potvrdzuje jeho prvá publikácia v karentovanom časopise (Metrologia) v roku 1999.

Jeho pedagogické činnosť úzko súvisí s odborom Metrologia. Pedagogicky RNDr. Jiří Tesař, PhD., pôsobí od r. 2013/2014 na Sjf STUBA, pričom prednášal vybrané kapitoly a cvičenia v študijnom programe Meranie a skúšobníctvo. Zároveň pedagogicky pôsobí na Elektrotechnickej fakulte ČVUT v Prahe, Prírodovedeckej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci, Prírodovedeckej fakulte Masarykovej Univerzity v Brne a na Fakulte elektrotechniky a komunikačných technológií VUT v Brne a Českom metrologickom inštitúte. Pedagogicky pôsobil aj v rámci zahraničných rozvojových projektov.

Zvlášť by som vyzdvihol jeho publikačnú a vedeckovýskumnú aktivitu hlavne 16 publikácií v karentovaných vedeckých časopisoch Metrologia, Vacuum a Measurement, 55 citácií v CC a taktiež školiteľstvo úspešne ukončených 4 doktorských prác v odbore 5.2.55. Metrologia na Strojníckej fakulte STU v Bratislave.

Vo vedeckej činnosti RNDr. Jiří Tesař, PhD. výraznou mierou prispel k budovaniu národnej etalonáže v Českej republike. V roku 2006 začal budovať kompletnú novú primárnu etalonáž tlaku v Českom metrologickom inštitúte. Výsledkom dlhodobého výskumu a vývoja je originálny systém primárnych etalónov tlaku realizujúcich stupnicu jednotky tlaku v širokom spektre rozsahov a tlakových režimov na špičkovej metrologickej úrovni preukázanej v medzinárodných porovnávaníach v rámci CIPM MRA.

RNDr. Jiří Tesař, PhD. patrí medzi špičkových odborníkov v oblasti metrologie tlaku na národnej a medzinárodnej úrovni. Je odborný riaditeľ pre fundamentálnu metrologiu na Českom metrologickom inštitúte, je podpredseda Rady pre metrologiu a kontaktná osoba v EURAMET-e. V rokoch 2001-2006 bol garant štátnych etalónov tlaku.

RNDr. Jiří Tesař, PhD. sa aktívne zúčastňuje na riešení úloh súvisiacich s primárnou metrologiou tlaku v medzinárodných projektoch. Je na mieste spomenúť aj jeho vyžiadané posúdenie technickým výborom EURAMETU v medzinárodnom porovnaní v rámci CIPM MRA. Jeho dlhodobé pôsobenie v Českom metrologickom inštitúte vo výskumných a riadiacich funkciách ako aj pedagogické pôsobenie v obore Metrologia na Sjf STU v Bratislave a v Českej republike potvrdzujú moje hodnotenie o jeho výnimočnosti.

Predložená monotematická habilitačná práca prináša nové vedecké poznatky v oblasti primárnej etalonáže tlaku s dôrazom na zvýšenie presnosti realizácie jednotky tlaku prakticky vo všetkých častiach tlakovej stupnice.

Práca je spracovaná na vysokej úrovni s akcentom exaktnej vedeckej práce na realizácii národných etalónov tlaku s preukázateľnými výsledkami definovanými dosiahnutou neistotou a medzinárodnými porovnaniami so svetovými metrologickými inštitúciami. Korektnosť návrhov a metrologická kvalita realizovaných etalónov tlaku RNDr. Jiří Tesařem, PhD. potvrdzuje ich vyhlásenie ÚNMZ za štátne etalóny Českej republiky.

Dosiahnuté vlastné výsledky RNDr. Jiřího Tesaře, PhD. v oblasti nových moderných metód primárnej etalonáže tlaku sú uvedené v kap.5 tejto práce.

RNDr. Jiří Tesař, PhD. navrhol a vyhodnotil primárny skupinový etalón pretlaku a absolútneho tlaku v plynnom médiu, ktorý sa po rozšírení o podtlakový rozsah stal v roku 2001 štátnym etalónom. RNDr. Jiří Tesař, PhD. ako garant etalónu v roku 2005 etalón modernizoval, pričom sa dosiahlo zníženie neistôt, zníženie opotrebenia závažia a vyššia efektívnosť kalibrácii. Parametre etalónu v schvaľovacom protokole štátneho etalónu sú v práci na str.66.

Vytvoril skupinový štátny etalón pretlaku v kvapalnom médiu Českej republiky. S využitím MKP v roku 2013 bola uskutočnená modernizácia tohto etalónu, výsledkom bolo zníženie neistôt udávaných v práci na str.71 a zároveň boli vykonané dve kľúčové porovnania v rámci CIPM MRA.

RNDr. Jiří Tesař, PhD. realizoval originálnu konštrukčnú úpravu etalónu tlaku, (založenom na princípe digitálneho tlakomeru s nerotujúcou veľkoplošnou tlakovou mierkou) ktorá spočívala vo využití regulátora malého hmotnostného prietoku (MFC) na vstupe i na výstupe za účelom izolovania vstupov a výstupov prístroja od okolitej atmosféry a stabilizácia a riadenia prietoku.

Výsledkom práce RNDr. Jiřího Tesaře, PhD. bolo vytvorenie štátneho etalónu malého pretlaku, podtlaku a diferenčného tlaku v plynnom médiu Českej republike. Tento princíp bol použitý v konštrukcii primárnych etalónov i v niektorých ďalších krajinách sveta vrátane Švajčiarska – METAS a Nemecka – PTB. V roku 2001 prebehla jeho modernizácia. Autor mal významný podiel na medzinárodných porovnaníach, ktoré neskôr publikoval na medzinárodných konferenciách.

RNDr. Jiří Tesař, PhD. v konštrukcii primárneho etalónu malého absolútneho tlaku (vákua) využil princíp digitálneho tlakomeru s kónickou tlakovou mierkou. V tejto súvislosti vyvinul metódu s najvyššou presnosťou, ktorú experimentálne overil a v práci zdokumentoval na obr.5.5.7. Aj napriek veľmi dobrým dosiahnutým výsledkom (určovaním efektívnej plochy tlakovej mierky pomocou hydrostatického porovnania) realizoval jej nadväznosť primárnou cestou z geometrického vyhodnotenia. Takto získané výsledky z merania kruhovitosti a analýzu neistôt s medzinárodným dosahom prezentuje v práci na str.87 a 88.

Dosiahnuté excelentné výsledky a mimoriadne aktivity RNDr. Jiřího Tesaře, PhD. v oblasti primárnej etalonáže tlaku vysoko prekračujú plnenie požiadaviek harmonického spojenia vedeckej a pedagogickej činnosti.

Na habilitanta mám otázku:

Vyjadrite svoj názor na ďalší rozvoj primárnej etalónáže tlaku v národnom a medzinárodnom meradle.

Svoje stanovisko k habilitačnej práci RNDr. Jiřího Tesaře, PhD. si dovoľujem zosumarizovať v nasledujúcich záveroch:

- ⇒ habilitačná práca spĺňa formálne kritéria pre menovanie docentov na Strojníckej fakulte Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.
- ⇒ RNDr. Jiřího Tesaře, PhD. považujem za vhodného kandidáta na vedecko-pedagogickú hodnosť „docent“.
- ⇒ predloženú habilitačnú prácu, odporúčam ako podklad pre habilitačné konanie a súčasne odporúčam, aby po úspešnej obhajobe pred Vedeckou radou Strojníckej fakulty Slovenskej technickej univerzity v Bratislave bol

RNDr. Jiří Tesař, PhD.
vymenovaný za docenta („Doc.“)

v študijnom odbore 5.2.55 Metrológia.

V Košiciach 26.8.2015

prof. Ing. Miroslav Dovica, PhD.
oponent